

Wojciech Pasterniak

Prof. zw. dr hab.

Uniwersytet Zielonogórski

Jubileusz wielkiego Uczzonego

Prof. zw. dr hab. Andrzej Szyszko-Bohusz ukończył 70 lat. Urodził się 25 września w Gdyni. Studia ukończył na Uniwersytecie Jagiellońskim. Doktoryzował się w 1971 roku, a tytuł profesora otrzymał w roku 1989.

Pracował w Wyższej Szkole Pedagogicznej, a od 1992 roku jest kierownikiem Katedry Pedagogiki AWF w Krakowie.

Największym osiągnięciem Profesora jest opracowanie teorii nieśmiertelności genetycznej, której doniosłości dla rozwoju nauki, zwłaszcza nauk humanistycznych, nie można przecenić. To prawdziwy przewrót naukowy, pokazujący – ze wszystkimi konsekwencjami – że na świecie żyje tylko jeden człowiek, posiadający jedną świadomość. Teoria ta stanowi podstawę naukową dla znanego dziś postulatu i projektu zarazem tworzenia cywilizacji miłości. Znajduje ona semantyczny wyraz w licznych dziełach Jana Pawła II, który zresztą – jak wynika to z korespondencji, do której miałem dostęp – przychylnie odniósł się do poglądów Jubilata.

Bardzo szerokie zainteresowania badawcze Profesora: pedagogiczne, psychologiczne, religioznawcze, filozoficzne i mistyczne ułatwiły mu opracowanie nowego nurtu w pedagogice, zwanego pedagogiką holistyczną. Promuje ona nową wizję człowieka i nową wizję pedagogiki, optymistycznej i prawdziwie humanistycznej.

Profesor Andrzej Szyszko-Bohusz – jako jeden z pierwszych w światowej nauce – przyjął prawdę o istnieniu odmiennych stanów świadomości człowieka, uzależniając jego byt i jego działalność zawodową od tych stanów, różnicujących głębię poznania siebie samego i otaczającego świata. Kontekst teoretyczny tych dociekań imponuje znajomością nauki światowej i wielkich religii oraz filozofii orientalnych. Buduje Autor – czego domagał się swego czasu Profesor S. Swieżawski – pomost między wiedzą Wschodu i Zachodu. W pracy *Uniwersalny Stan Świadomości* znajdujemy niezwykle analizy najwyższego stanu świadomości człowieka, owocującego wielkimi zdolnościami i talentami. Sam Autor tworzy w tym stanie zaskakująco cenne, unikalne obrazy malarskie i poezję nastawioną na szukanie rzeczywistości pozasemantycznej i pozazmysłowej, wiecznej i bliskiej Bogu. A przy tym zjednoczonej, stanowiącej jednię. W niezwyklej książce *Świadomość światła* pisze:

„Dla mnie cała rzeczywistość funkcjonuje jak naczynia połączone. Wszystko łączy się ze wszystkim, bez chwili przerwy, wszystko bezustannie modyfikuje wszystko – i ciągle istnieje ten Najwyższy, postrzegający, zawsze obecny jako, że tak

powiem, trzon rzeczywistości. Jednocześnie, to jest ta najwyższa tajemnica, aby do tego stanu istnienia się zbliżyć, tego stanu, który właściwie wszystko tłumaczy, który nie wymaga stawiania pytań¹.

Uniwersalny Stan Świadomości jest zarówno celem – bezinteresownie wybranym – edukacji, a zwłaszcza samoedukacji, jak też życia człowieka. Takie usytuowanie człowieka pozwala uzyskać mu wolność i moc, a właśnie życie uczynić odpowiedzialnym i pięknym. Profesor zgadza się z J. Krishnamurtim, którego zresztą znał osobiście, że „dopóki człowiek nie znajdzie czegoś, co wykracza poza sferę słów, sferę myśli (...) życie będzie bardzo płytkie”². Płytkie także dlatego, że pozbawione wymiaru nadnaturalnego i transcendencji.

A. Szyszko-Bohuz sądzi, że wszystkie ludzkie istoty mają potencjał osiągnięcia stanu świadomości, zwanego Uniwersalnym Stanem Świadomości. Tylko ignorancja, negatywne uczucia, wszelkie uzależnienia od świata materialnego i przyjemności z nim związanych nie pozwalają tego dokonać. Zatem droga życia i edukacji jest jedna: poprzez samopoznanie i samorozumienie należy uwolnić się od wszelkich złudzeń i zniewoleń. Osiągnięcie wiedzy nie powinno też być celem samym w sobie. Uczony zgodziłby się na pewno z poglądem, że oddzielenie nauki od moralności jest nadużyciem, tak jak oddzielenie rozumu od wiary.

Szukając czegoś pewnego, na czym można się oprzeć w procesie poznania Szyszko-Bohusz wskazuje, że „jedynie bezpośrednie doznawane doświadczenie Teraz – percepcja światła, wrażeń zmysłowych oraz poruszeń świadomości jest bezwzględnie pewne”, a także konkretne. Radzi współczesnemu człowiekowi, by głęboko pogрузzył się w swym duchowym wnętrzu, by się oczyścił z grzechów i niedoskonałości, by mógł się zjednoczyć z Bogiem. Wtedy ludzka egzystencja ulegnie rozjaśnieniu, albowiem – jak mówi Pismo Święte – „wszelka ludzka mądrość jest głupstwem u Boga”. Tłumaczy to wszystko – pisze Uczony³. Cała wiedza dyskursywna, logiczna, teoretyczna i empiryczna, wszelkie teorie, poglądy, dyskusje, cały, tak mocno utwierdzony w psychice człowieka system wartości etycznych, intelektualnych, estetycznych, naukowych etc. głupstwem jest w porównaniu z bezkresem ŚWIADOMOŚCI BOGA – ABSOLUTU”.

Nie ma nic bardziej wspaniałego dla człowieka jak bezpośredni kontakt z Bogiem. Nie pozostaje on poza możliwościami człowieka, jest nie tylko pożądanym, ale i możliwym, nie jest tylko życzeniem, lecz nieogarnionym szczęściem. „Wszyscy autentyczni wtajemniczeni w relację z Bogiem stwierdzają jednoznacznie, że koniecznym warunkiem tego upragnionego kontaktu jest czyste, szlachetne życie na co dzień, miłość Boga, bezinteresowna praca i pomoc bliźnim, przewycięzanie pożą-

¹ A. Szyszko-Bohusz, *Świadomość światła*, Świdnica 2000, s. 19.

² J. Krishnamurti, *Ty jesteś światem*, Poznań 1997, s. 99.

³ Por. tekst Profesora zamieszczony niżej.

dania bogactw, władzy oraz uciech zmysłowych, prostota i radość z faktu istnienia w cudownym świecie Stwórcy”⁴.

Fenomen Andrzeja Szyszko-Bohusza polega na tym, że dzięki niezwyklej wrażliwości duchowej posiada on – jak tylko nieliczni – zdolność realnego odczuwania Substancji Świadomości Boga. Ma to wielkie znaczenie w dyskusjach na temat tzw. wartości tradycyjnych i „nowoczesnych”, serwowanych przez współczesną kulturę. Otóż sam termin „wartości tradycyjne” wydaje się bardzo wątpliwy. Bóg, Prawda, Dobro, Piękno, to nie owe wartości tradycyjne, lecz żywe, zawsze obecne, nieprzemijające, odczuwane jako coś realnego, wszechobecnego. Te wartości po prostu partycypują w ludzkim bycie, czyniąc ten byt sensownym.

Główne prace Jubilata to: *Uniwersalny Stan Świadomości*, Poznań 1991; *Problematyka i wyniki badań nad stanami świadomości. Problem nieśmiertelności genetycznej. Refleksje z pogranicza nauki i filozofii*, Kraków 1992; *Hinduizm, Buddyzm, Islam*, Wrocław – Warszawa – Kraków 1990; *Joga – indyjski system filozoficzny, leczniczy i pedagogiczny*, Kraków 1978; *Medytacja*, Kraków 1991; *Nieśmiertelność genetyczna. Czy dziedziczymy świadomość?*, Kraków 1996.

Profesor Andrzej Szyszko-Bohusz jest członkiem Rady Redakcyjnej „Dydaktyki Literatury” i stałym współpracownikiem naszego pisma. Niżej publikujemy Jego pracę pt. „Rozważania o istocie rzeczywistości”, pracy niezwyklej, zachęcającej do dyskusji.

⁴ Por. tekst Profesora zamieszczony niżej.